

Alþingi
Atvinnuveganefnd Alþingis
Kirkjustræti
101 Reykjavík

Akureyri, 29. apríl 2021
Tilv.2021-04-15-1730

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum á sviði fiskveiðistjórnar (eftirlit Fiskistofu o.fl.), 704. mál.

Vísað er til erindis frá atvinnuveganefnd Alþingis, dags. 15. apríl 2021, þar sem óskað er umsagnar Fiskistofu um ofangreint frumvarp.

Íslenskur sjávarútvegur státar af hátæknifyrirtækjum í fremstu röð og fiskveiðistjórnunarkerfi sem stuðlar að sjálfbærum veiðum. Sjávarútvegur er veigamikil atvinnugrein og standa ríkir hagsmunir til þess að eftirlit með umgengni og nýtingu sjávarauðlindarinnar sé traust og í samræmi við lög. Í skýrslu Ríkisendurskoðunar frá desember 2018 var talið að ráðast þyrfti í ýmsar úrbætur hjá Fiskistofu til að hún gæti sinnt eftirliti með skilvirkum og árangursríkum hætti. Fiskistofa telur að með frumvarpinu séu nauðsynleg skref stigin til að bregðast við þeim atriðum sem þar eru tilgreind sem og tillögum verkefnastjórnar um bætt eftirlit með fiskveiðiauðlindinni sem fram komu í skýrslu verkefnastjórnarinnar frá júní 2020.

Rafrænt eftirlit

Með frumvarpinu er lagt til að heimildir Fiskistofu til að sinna rafrænu eftirliti verði styrktar. Fiskistofa telur rafrænt eftirlit vera nauðsynlega og eðlilega framþróun til að efla eftirlit með fiskveiðiauðlindinni og hefur þegar hafið undirbúning á því að gera stofnuninni kleift að takast á við þá ábyrgð sem fylgir slíku eftirliti. Fiskistofa skipaði persónuverndarfulltrúa árið 2018 og hefur jafnframt hafið innleiðingu á ISO27001 staðli um upplýsingaöryggi haustið 2020 og hefur þannig skuldbundið sig til að hámarka öryggi upplýsinga í vörslu hennar m.t.t. leyndar, réttleika og tiltækileika. Stofnunin er því vel í stakk búin til að takast á við aukna ábyrgð sem leiðir af rafrænu eftirliti með tilliti til persónuverndar og upplýsingaöryggis. Fiskistofa bendir jafnframt á að með því að nýta rafrænt eftirlit í störfum sínum þá mun Fiskistofa geta verið með mun meiri eftirlitsþekju fyrir minni tilkostnað. Það er því mikið hagræði sem hlýst af því að styrkja heimildir Fiskistofu til að sinna rafrænu eftirliti.

Þá eru einnig lagt til að Fiskistofu verði heimilt að fara í samstarf við útgerðir varðandi tilraunaverkefni um rafrænt eftirlitskerfi í fiskveiðiskipum. Fiskistofa bendir á að það er nauðsynlegt skref í því að færa fiskveiðieftirlit til samræmis við það sem þekkist við hjá öðrum fiskveiðiþjóðum sem teljast vera í fremstu röð.

Viðurlagakerfi

Með frumvarpinu er lagt til að heildstæðu viðurlagakerfi verið komið á fót vegna brota á lögum á sviði fiskveiðistjórnunar. Fiskistofa telur að þær tillögur sem þar koma fram séu til mikilla bóta og auki réttaröryggi hlutaðeigandi aðila. Tillögurnar miða að því að sambærileg mál hljóti sambærilega meðferð þar sem viðurlagakaflar laga á sviði fiskveiðistjórnunar eru samræmdir, tilgreint er í hvaða tilvikum mál skuli kærð til lögreglu og hvaða mál skuli fara í stjórnáslumeðferð hjá Fiskistofu.

Með frumvarpinu eru úrræði Fiskistofu til að bregðast við brotum færðar nær því sem þekkist hjá öðrum eftirlitsstjórnvöldum. Gefinn er kostur á að ákvarða viðurlög í betra samræmi við alvarleika brota með því að heimila en ekki skylda Fiskistofu til að bregðast við brotum með sviptingu auk þess að heimila Fiskistofu að beita stjórnvaldssektum vegna tiltekinna brota. Þá gerir frumvarpið einnig ráð fyrir að málum geti lokið með sátt sem gæti leitt til einfaldari málsmeðferðar fyrir stofnunina og þá aðila sem eiga í hlut. Fiskistofa telur þessar tillögur mjög til bóta fyrir eftirlitshlutverk stofnunarinnar.

Hámarksafhlutdeild

Með frumvarpinu er lagt til að hugtakið raunveruleg yfirráð við framkvæmd reglna um hámarksafhlutdeild verði afmarkað betur. Að mati Fiskistofu felst í því hagræði að skilgreining á yfirráðum og tengdum aðilum sækji fyrirmynd sína í samkeppnislög og EES/ESB samkeppnisrétt. Stjórnásluframkvæmd ætti að verða fyrirsjáanlegri fyrir þá aðila sem sæta eftirliti, auk þess sem samstarf Fiskistofu og Samkeppniseftirlitsins getur eflt báðar stofnanirnar.

Til þess að sinna tilkynningaskyldunni sem lögð er á Fiskistofu og birta opinberlega upplýsingar um handhafa hlutdeilda þarf eignarhaldið á hverjum tíma að liggja fyrir. Það myndi styrkja eftirlitið enn frekar ef Fiskistofu yrði tryggður aðgangur að upplýsingum um eignarhald félaga sem ráða yfir tilteknu hlutfalli af aflahlutdeildum. Gert er ráð fyrir því að stjórnvöld hafi aðgang að slíkum upplýsingum í hlutaskrá félaga sem geymdar eru á skrifstofum þeirra, sbr. 19. gr. laga nr. 138/1994 um einkahlutafélög og 30. gr. laga nr. 2/1995 um hlutafélög. Fiskistofa leggur til að félög sem ráða yfir tilteknu hlutfalli af aflahlutdeildum verði gert að senda Fiskistofu afrit af hlutaskrá félagsins og senda afrit af hlutaskrá um leið og breytingar verða á eignarhaldi, í stað þess að Fiskistofa þurfi að afla þeirra upplýsinga á starfsstöð félagsins. Þá mætti einnig

FISKISTOFA
TRAUÐ · FRÁMSÆKNI · VIRÐING

sími 569 7900 · fax 569 7990

fiskistofa@fiskistofa.is

fiskistofa.is

hugsa sér að hlutaskrá væri aðgengileg stjórnvöldum með öðrum hætti en á skrifstofu félaganna eða að hún væri birt opinberlega.

Til að eftirlit sé skilvirkt og árangursríkt þurfa lög og reglur að taka mið af framþróun í atvinnugreininni og kröfum sem gerðar eru til aukins rekjanleika sjávarafurða. Heimildir eftirlitsaðila þurfa að haldast í hendur við þá þróun auk þess sem úrræði eftirlitsaðila til að taka á brotum þurfa að hafa nægjanleg varnaðaráhrif en einnig geta tekið mið af alvarleika.

Fiskistofa styður efni frumvarpsins og telur að efni þess stuðli að því að eftirlit með umgengni og nýtingu sjávarauðlindarinnar verði skilvirkara og árangursríkara.

F.h. Fiskistofu

Ögmundur Haukur Knúttsson

